

ΜΙΚΡΑ ΔΙΑΦΟΡΑ

ΤΙ ΚΕΡΑΙΖΟΥΝ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

[Ὁ ἐν Παρισίοις ἀνταποκριτὴς τῆς ἐν Κων]—
πόλει ἐφημερίδος «Κωνσταντινουπόλις» ἐπέ-
στειλε πρὸς αὐτὴν τελευταῖον τὰ ἐπόμενα:]

«Τὸ ἐν Παρισίοις θεάτρον τοῦ Μελο-
δράματος εἶδε προχθὲς τὴν χιλιοστὴν καὶ
εἰκοστὴν πέμπτην παράστασιν τοῦ περιω-
νύμου **Φάουστ**. Ἡ χιλιοστὴ παράστασις
ἐωρτάσθη, ὡς γνωστόν, πρὸ τινων μηνῶν,
ἐν μεγάλῃ πομπῇ καὶ ἐκτάκτῳ μεγαλο-
πρεπείᾳ, ὡς καὶ ἐν τῷ θεάτρῳ τοῦ Κωμι-
κοῦ Μελοδράματος ἡ χιλιοστὴ παράστα-
σις τῆς ὠραίας καὶ χαριεστάτης **Μινιάν**,
ἧς ὁ μελοποιὸς Ἀμβρόσιος Θωμάς, προή-
χθη ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ εἰς τὸν Μεγα-
λόσταυρον τῆς Λεγεῶνος τῆς Τιμῆς. Βλέ-
πων ἐπὶ τῶν κίτρινωπῶν προγραμμάτων
τοῦ Μελοδράματος τὸν ἀριθμὸν 1025 εἶ-
πον κατ' ἐμυτόν: «Πόσα κερδαίνουν οἱ
μεγάλοι μουσουργοὶ!» Ἀληθῶς δὲ ἡ σκέ-
ψις μου αὕτη εἶχε τὸν λόγον τῆς, διότι δὲν
ἐπρόκειτο μόνον περὶ τοῦ ἐν Παρισίοις θεά-
τρον τοῦ Μελοδράματος. Ὁ **Φάουστ** παρε-
στάθη καὶ ἐξακολουθεῖ παριστανόμενος εἰς
ὅλα τὰ θέατρα τῆς ὑψηλοῦ, ἐκάστη δὲ
παράστασις ὑπουδῆποτε γῆς καὶ ἂν διδε-
ται—ἐξαιρουμένων τῶν χωρῶν, αἵτινες δὲν
συμμετέχουσι τῆς διεθνοῦς καλλιτεχνικῆς
καὶ φιλολογικῆς συμβάσεως, ὀλιγίστων ἄλ-
λως—ἐπήνεγκε τῷ διασῆμῳ μουσουργῷ
Γκουνῷ, νῦν δὲ ἀποφέρει τοῖς κληρονόμοις
αὐτοῦ, ποσὸν τι οἰονδῆποτε ἀναλόγως τῶν
εἰσπραξέων τοῦ θεάτρον ἢ κατ' ἀποκοπήν.
Ἡ διεθνὴς αὕτη σύμβασις ἐξασφαλίζει τὰ
δικαιώματα τῶν συγγραφέων, δραματο-
γράφων, μουσουργῶν, καλλιτεχνῶν ποικί-
λων καὶ πλάττει οὕτω δι' ἕκαστον ἐξ αὐ-
τῶν ἀδαμαντοτόκον, χρυσοτόκον ἢ ἀργυρο-
τόκον ὄρνιθα, ἀναλόγως τῆς ἀξίας ἐκά-
στου ἔργου καὶ τῆς σπουδαιότητος τῆς χώ-
ρας καὶ τοῦ θεάτρον, ἐν ᾧ παρίσταται, ἢ
ἐν τοῖς βιβλιοπωλείοις ἐν πρωτοτύπῳ ἢ ἐν
μεταφράσει πωλεῖται. Βεβαίως αἱ πρῶται
παραστάσεις τοῦ **Φάουστ** δὲν ἀπήνεγκον
τῷ Γκουνῷ κολοσσαίᾳ ποσᾶ καθ' ὅσον
μάλιστα, ὅπως ἄλλως τε συνέθη εἰς
πάντα τὰ ἀριστουργήματα, ἡ πρώτη ὑπο-
δοχὴ αὐτοῦ παρὰ τοῦ δημοσίου ὑπῆρξε ψυ-
χρά. Πλὴν βραδύτερον ὅποια ἐπιτυχία,
ὅποιος θρίαμβος! Καὶ ἔμεινεν ἄκρα γῆς
τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἔνθα δὲν παρε-
στάθη ὁ **Φάουστ**; Καὶ ἔμεινε μέρος ὅπου
δὲν παρεστάθη δεκάκις, πεντηκοντάκις,
ἐκατοντάκις καὶ πλέον; Ὑπῆρξαν καὶ
ὑπάρχουσι καὶ νῦν ἡμέραι, καθ' ἃς τὸ με-
λόδραμα τοῦτο διδεται συγχρόνως εἰς δέκα,
ἐκκτὸν θέατρα τῆς ὑψηλοῦ, πάντα δὲ
ταῦτα πληθύνουσι δικαιώματα τῷ μου-
σουργῷ ἢ τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ. Ἄν πε-
ριρισθῶμεν μόνον εἰς τὸ ἐνταῦθα θεάτρον
τοῦ Μελοδράματος καὶ ὑπολογίσωμεν πο-
σὸν τι ὡς δικαίωμα τοῦ μουσουργοῦ, πόσα
δὲν ἔλαβεν ὁ Γκουνῷ ἐξ ἐνός καὶ μόνου

θεάτρον; Ἐκατοντάδας χιλιάδων φράγ-
κων! Καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς θεάτροις τῆς
Γαλλίας, καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἰ-
ταλίᾳ, Ἰσπανίᾳ, Αὐστρίᾳ, Ἀμερικῇ κλπ.;
Καθ' ἣν στιγμήν ὁ ἔξοχος μελοποιὸς ἔγραφε
τὴν τελευταίαν νόταν τοῦ μελοδράματός
του τούτου, συγχρόνως μιᾶ ὄρνιθα πλουμι-
σμένη καὶ καμαρωτῇ ἔτικτεν ὦν, ἐξ οὗ
ἐκκολαπτομένου βραδύτερον ἐμελλε ν' ἀνα-
πηθῆσθαι ἕνα χρυσὸ πουλάκι, ἡ μέλλουσα
ἀδαμαντοτόκος ὄρνις τοῦ **Φάουστ**. Καὶ τὰ
ἄλλα ἔργα τοῦ μουσουργοῦ; Καὶ ὁ **Ρω-
μαῖος** καὶ ἡ **Ιουλιέττα**, καὶ ἡ **Σαπφώ**, καὶ
ἡ **Μιρέιλ** καὶ λοιπά; Ταῦτα ρητέον καὶ
περὶ πάντων τῶν μεγάλων μουσουργῶν.
Ἐν τούτοις κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη, τὰ
κέρδη τῶν μελοποιῶν ὡς καὶ τῶν δραμα-
τογράφων, ἠθοποιῶν, ἀοιδῶν, ζωγράφων,
γλυπτῶν καὶ λοιπῶν καλλιτεχνῶν δὲν
ἦσαν τοσοῦτον σημαντικὰ ὅσον νῦν. Ὅσα
κερδαίνει νῦν ἡ Πάττη διὰ μίαν παρά-
στασιν, θὰ ἐφαίνοντο μῦθος πρὸ 40 καὶ
50 ἐτῶν. Ὅσα λαμβάνει εἰς τῶν διασῆ-
μων ζωγράφων διὰ μίαν μόνην εἰκόνα, θὰ
ἤρουν δι' ἐξάμηνον καὶ ἑτησίαν ἐργα-
σίαν ἄλλου ζωγράφου ἐπίσης ὀνομαστοῦ ἢ
καὶ ἔξοχότερου ἐτι ἀκμάσαντος κατὰ τὸ
πρῶτον ἡμισυ τοῦ παρόντος αἰῶνος. Ὁ
ἔξοχος ζωγράφος Millet καίτοι οὐχὶ πρὸ
πολλῶν ἐτῶν ἀκμάσας, ἐπώλησε τὴν πε-
ριώνυμον αὐτοῦ εἰκόνα Angelus, περὶ ἧς
τοσοῦτος πάταγος ἐγένετο ἐνταῦθα πρὸ
δύο ἐτῶν, ἀντὶ τριῶν ἢ ἐξ μόνου χιλιά-
δων φράγκων. Πρὸ δύο ἐτῶν ἠγόρασαν
αὐτὴν ἀντὶ ἐξακοσίων χιλιάδων φράγκων
οἱ Ἀμερικανοὶ καὶ μετέφερον εἰς Ἀμερι-
κήν, ὅθεν ἐπεστράφη ἡ εἰκὼν αὕτη εἰς
Γαλλίαν πωληθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν
τῷ Σωσάμ, ἐνὶ τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν με-
γάλων καταστημάτων τοῦ Λοῦβρου, ἀντὶ
ἐνός σχεδὸν ἑκατομμυρίου φράγκων. Ὁ
Βελλίνης καὶ ὁ Δονιζέττης δὲν ἔπλεον ἐν
τῷ χρυσῷ καὶ ἐκ τῶν ἀριστουργημάτων
αὐτῶν ἐλάχιστα ἐκαρπώθησαν, καὶ ὁ Βέρ-
δης δὲ ἂν ἐκέρδαιεν ἐκ τῶν πολλῶν με-
λοδραμάτων του, ἅτινα ἀπὸ ἐξηκονταε-
τίας σχεδὸν ἔγραψεν, ὅσα κερδαίνει νῦν,
θὰ ἦτο δεκάκις πλουσιώτερος. Καὶ ὅποια
ὑπέφερον ὁ μέγας Βάγνερ κατὰ τὰ πρῶτα
ἔτη τοῦ μουσικοῦ του βίου, ὅπως κατα-
στήσει παραδεκτὰ τὰ μεγαλουργήματα
αὐτοῦ! Καὶ ὁ μεγαλοφυὴς Ροσίνης καὶ ὁ
δαιμόνιος Μέγερβερ δὲν ἐβάδισαν βεβαίως
ἐπὶ ρόδων κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ μου-
σικοῦ αὐτῶν βίου· ἔσχον ὅμως τὴν καλλι-
στην ιδεάν νὰ ἔλθωσι καὶ ἐγκατασταθῶσιν
ὀριστικῶς ἐν Παρισίοις καὶ νὰ κυριαρχή-
σωσιν ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν τῷ ἐνταῦθα θεά-
τρῳ τοῦ Μελοδράματος. Ἐπεθύμουσιν δὲ νὰ
εἶχον νῦν ὅσα ἀπέφερον αὐτοῖς καὶ τοῖς
κληρονόμοις αὐτῶν, τῷ μὲν Ροσίνῃ ὁ «Γου-
λιέλμος Τέλλος» καὶ ὁ «Κουρεὺς τῆς Σε-
βίλλης» τῷ δὲ δευτέρῳ οἱ «Οὐγεννότοι».
Καὶ οἱ ἔξοχοι δὲ δραματογράφοι καὶ
συγγραφεῖς εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν δύ-
κνυται νὰ ταχθῶσι. Νῦν κερποῦνται με-

γάλα ποσὰ ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν, ἐνῶ
ἄλλοτε, ἄλλοι συγγραφεῖς, ἔξοχότεροι αὐ-
τῶν οὔτε τὸ δέκατον μέρος ἐλάμβανον.
Ὁ Σαρδού, καίτοι πολλὰ τῶν δραμάτων
του εἶναι μέτρια, κερδαίνει ἐν τούτοις πολ-
λὰς ἑκατοντάδας χιλιάδων φρ κατ' ἔτος.
Οἱ νῦν ὀνομαστοὶ ζωγράφοι εἰσὶν ἀληθεῖς
πρίγκηπες καὶ λόρδοι, ἐπίσης καὶ οἱ γλύ-
πται καὶ λοιποὶ καλλιτέχνη. Ἀλλὰ τίς
ἐξ ἀπάντων τῶν καλλιτεχνῶν πορίζεται
τὸ μείζον ποσὸν ἐκ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὁ
ζωγράφος, ὁ γλύπτης, ὁ δραματογράφος,
ὁ μουσουργὸς ἢ ὁ ἀοιδός; Εἰς τὴν ἐρωτη-
σιν ταύτην δὲν εἶναι βεβαίως δυνατὸν ν'
ἀπαντήσῃ τις ὀρισμένως καὶ θετικῶς. Ἐν
πάσῃ περιπτώσει δέον νὰ ἐξαίρεθῶσιν ὡς
σπάνια καὶ ἀσύγκριτα φαινόμενα, ἡ Πάττη
π. χ. ἦν οἱ Ἀγγλοὶ καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ
πληθύνουσι χιλίας λίρας στερλίνας κατὰ
παράστασιν! (ἐν Ἀμερικῇ μάλιστα καὶ
πάντα τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδίου μετ' ἐπι-
στροφῆς, κατοικίας, τροφῆς κλπ. κλπ.)
ἢ ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ π. χ. ὅστις ἀφῆκεν
ἐπτὰ ἑκατομμύρια φράγκων εἰς τοὺς ἐγ-
γόνους αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ τούτων ἐξαι-
ρουμένων ἢ ἀπάντησις εἰς τὴν ἀνωτέρω
προβληθούσῃ ἐρώτησιν εἶναι πάλιν δύσ-
κολος. Τὸ βέβαιον καὶ ἀνεπίδεκτον συ-
ζητήσεως εἶναι ὅτι ζωγράφοι ἔξοχοι καὶ
ἔξοχοι μουσουργοὶ κατέχουσι τὴν πρώτην
θέσιν ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς ὑλικῆς ἀμοιβῆς
τῶν ἔργων αὐτῶν, ἐν τῇ χορείᾳ τῶν καλ-
λιτεχνῶν. Τοῦτο ὅμως ἦκιστα ἐνδοφέρει
τῷ ἔξω κόσμῳ καὶ τῇ κοινωσίᾳ ἐν γένει.
Τὸ ἀξίον σημειώσεως ἐν καλλιτεχνικῇ
κινήσει τῆς Εὐρώπης εἶναι ὁ μέγας ἀριθ-
μὸς τῶν καλλιτεχνῶν, ὅστις ὑπὸ τὴν κοι-
νωνικὴν ἐποψίν παρίσταται ὑπὸ τῶν περὶ
ταῦτα ἀσχολουμένων ὡς ἐπιζήμιος, μάλι-
στα δὲ καὶ ὀλέθριος καὶ ὑπὸ αὐτὴν τὴν
ἐποψίν τῆς τέχνης ἐν γένει. Ὅλοι σήμε-
ρον θέλουσι νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὰς ὠραίας
τέχνας, ὅλοι νὰ αἰρῶνται εἰς τὰ ὕψη τῆς
καλλιτεχνικῆς ἀτμοσφαιρας. Ἐντεῦθεν πλη-
θὺς ἀμέτρητος ζωγράφων καὶ γλυπτῶν καὶ
ιχνογράφων καὶ μουσικῶν καὶ συγγραφέων
καὶ λογίων καὶ δημοσιογράφων καὶ ποιη-
τῶν καὶ δραματογράφων, ἐκ τῆς πληθῆος
δὲ ταύτης ὀλίγοι οἱ ἐπιτυγχάνοντες καὶ
ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς, ὀλίγοι οἱ εὐδοκιοῦν-
τες, οἱ δὲ λοιποὶ πένονται καὶ ταλαιπω-
ροῦνται. Ἡ τέχνη, ὑπὸ τὴν γενικὴν αὐ-
τῆς ιδεάν καὶ ἀντίληψιν, ζημιοῦται ἐκ
τῆς σωρείας ταύτης τῶν ἀνθρώπων, ὅτι-
νες καλλιεργοῦσιν αὐτήν. Ἀρκεῖ μία ἐπί-
σκεψις εἰς τὰς κατ' ἔτος συγκροτουμένας
ἐνταῦθα ἐκθέσεις εἰκόνων πρὸς πίστωσιν
τῆς ἀληθείας ταύτης. Κατ' ἔτος ὁ ἀριθ-
μὸς τῶν ἐκθετῶν αὐξάνει, πλὴν συναυξά-
νει ἄρα γε καὶ ἡ πρόοδος τῆς τέχνης;
Οὐχί, καὶ τοῦτο ἀκριβῶς διεπίστωσαν καὶ
πέρυσιν καὶ ἰδίᾳ ἔρετος οἱ περὶ ταῦτα δει-
νοὶ κριταί. Χιλιάδας εἰκόνων ἐξέθησαν ἐν
ταῖς αἰθούσαις τοῦ ἐνταῦθα Μεγάρου τῆς
βιομηχανίας. καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐτησίᾳ
ἐκθέσει τῇ ἐν τῷ Πεδίῳ τοῦ Ἀρεως Πλὴν

έν ταίς χιλιάσι ταύταις ὀλίγιστα ἔργα ἄξια λόγου. « Ἡ τέχνη παρακμάζει, φωνοῦσιν οἱ εἰδικοί πραγματογνώμονες, ἡ τέχνη παρήκμασεν ». Ὅπου γενικεύεται ἡ καλλιτεχνία ἐκεῖ καὶ σπάνιοι οἱ ἀληθεῖς καλλιτέχναι. Ὁ ἄνθρωπος τείνει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὴν κερδοσκοπίαν, εἰς τὸ εὐκολὸν καὶ μέγα κέρδος, εἰς βίον λεπτεπίλεπτον καὶ ἰδεώδη καὶ ὑψηλόν. Δυστυχῶς ὁ κόσμος δὲν ἐπλάσθη τοιοῦτος καὶ αἱ κοινωναὶ αἱ μὴ θέλουσαι νὰ κατανοήσωσι τὴν ἀληθῆ φύσιν τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, τὴν ἀληθῆ σημασίαν καὶ τοὺς ὄρους τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπινου καθεστῶτος, παθάνουσιν ἐπὶ τέλους ἀπογοητεύσιν καὶ ὑψίστανται τὰς συνεπίεις αὐτῆς. Ἐὰν ἦτο δυνατόν πάντες οἱ ἄνθρωποι νὰ ἦσαν ζωγράφοι, γλύπται, καλλιτέχναι, μουσικαὶ, ρήτορες, ποιηταί, δημοσιολόγοι, κλπ. κλπ. θὰ ἦτο ἀγαστὸν καὶ ἀξιέραστον πρᾶγμα. Πλὴν τούτο δὲν εἶναι δυνατόν, ἄρα δέον ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐπιδιώκῃ τὰ δυνατὰ ἐπιτευχθῆναι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ οὐχὶ δὲ τὰ ἀδύνατα ».

ΑΝΟΙΚΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπημένε μου φίλε!

Ἐνα ἐπεισόδιο στὸ τραῖνο τῆς Κηφισιάς μὲ κάνει νὰ σοῦ γράψω σήμερα. Ἐπεισόδιο, ποὺ τοὺς ἄλλους τοὺς ἔκαμε νὰ γελάσουν, νὰ γελάσουν πολύ, κι' ἐμένα μαζί τους, κοντὰ στὶς ἄλλες σκέψεις, ποὺ μέρριξε ὑστερώτερα. Νὰ τί ἔτρεξε :

Ἐρχόμαστε μὲ τὸ τελευταῖο τραῖνο μὲς τὸ ἀθέρτο βαγόνι εἴμαστε πολλοί, ἄντρες καὶ γυναῖκες. Ἀπέναντί μου καθόταν ὁ κ. Κ. μὲ τὰ δύο του τὰ κορίτσια καὶ τὴ γκυβερνάντα τους, μιὰ μεσόκοπη ξανθιά, μήτε ὡμορφη μήτε ἄσχημη. Δίπλα του, ἕνας κύριος πολὺ χαριτολόγος ἔδινε ἀφορμὴ στὰ κορίτσια νὰ δείχτουν ἕνα μαγικὸ χαμόγελο καὶ δύο σειρὲς μαρογαριτάρια. Κοντὰ μου καθόταν ὁ σύντροφός μου κι' ἄλλοι αἱ στὶς ἄκρες πέρα κάπια γεροντότερα ἀνδρόγενα. Ἀπὸ τὴν Κηφισιά ὡς τὸ Μαρουσαὶ τὸ βαγόνι ἔμιαζε ἕνα σοβαρὸ σαλόνι Ῥωμαϊκόν. Ἐξῆν ἀπὸ τὸ ψιθύρισμα τοῦ χαριτολόγου μὲ τὸ δροσιτικὸ χαμόγελο τῶν κοριτσιῶν τίποτις ἄλλο δὲν ἀκουγότανε. Μάλιστα ἐκείνη ἡ γκυβερνάντα ἦταν τόσο choβαρή, ποὺ μπορούσε νὰ μὴν τῆς τὸ συχωρέσει κανένας. Τὴν εἶχα ἴσα-ἴσα ἀντίκρυ μου καὶ στενοχωριόμουν πολὺ. Πίστεψέ με νὰ σέ πῶ, πῶς μὲ φαινόταν, μ' ὅλη τὴ ζέστη, σὰν νάντικρυζα ἕνα κομάτι πάγο, ἕνα βουδὸ χιονισμένο καὶ καναδὸ φορὸς οἱ ὡμοὶ μου ἀνασηκώθηκαν χωρὶς νὰν τὸ θέλω. —Θέ μου! ἀφτὲς οἱ Ἀγγλίδες! . . . ἔλεγα μέσα μου, περνώντας τὴν γιά Ἀγγλίδα.

Στὸ Μαρουσαὶ ἀνοίξε ἡ πόρτα καὶ μπήχαν δύο κύριοι μὲ ψηλὰ καπέλα. Τὸν ἕνα τόνε γνώριζα: εἶνε πασίγνωστος τύπος. Ὁ ἄλλος μὲ μούσι καὶ παχὺς ἀμέσως μᾶς κέντησε τὴν περιέργεια, γιατί μὲ τὸ χαριετισμό, ποὺ μᾶς ἔκανε καὶ μόλις κάθισε δίπλα μου, μὲ κάπιο στρώμμα, ἔβγαλε τὸ καπέλο του, ἔκαμε τὸ σταυρὸ του καὶ βυθίστηκε σὲ σοβαρότητα, ἴση μὲ τῆς γκυβερνάντας. Ἄλλο παγωμένο βουδὸ Θέ μου! καὶ νὰν τ' ἀγκίζω! . . . Ἐάφνου ἀφίνει ἕναν ἀναστεναγμὸ, ποὺ θὰν τὸν ζούλεβε κι' ὁ Παντόπουλος. Τότες ὁ ἄλλος κύριος τοῦ λέει Γαλλικά:—Τί ἀναστεναγμὸς ἦταν ἀφτὸς Ἑλληνικός ἢ Ῥούσιος; Κι' ἐκεῖνος κούνησε τὸ

κεφάλι καὶ κάτι εἶπε Ῥούσικα. Ἄρχισε αὐτὸ νὰ λυώσει τοὺς πάγους στὴ στιγμὴ καὶ νανάφει καὶ τοὺς . . . δύο τους! Στὴν ἀρχὴ μὲ κάπια εὐγένεια, πῶς δὲν ἦταν μόνοι τους. Ὑστερα μὲ κάπια ἀδιαφορία, στὸ τέλος μὲ δυνατόν πείσωμα καὶ περιφρόνηση γιὰ τοὺς ἄλλους, ἄρχισαν οἱ δύο σοβαροί, ὁ κύριος μὲ τὸ μούσι κι' ἡ γκυβερνάντα, ἕνα ἀτέλειωτο, ἕνα κουραστικόν, ἕνα γελοῖο λακριντὶ, μὲ φωνή, ὄλο καὶ δυνατούμενη, σὲ γλώσσα ἄγνωστῆ μας, Ῥούσικη, ποὺ μόνη λέξη, ποὺ ξεχωρίζα ἦταν τὸ ντὰ . . . Καὶ μεῖς στὴν ἀρχὴ τοὺς κυτάξαμε κάπως περιέργα, ὕστερα χαμογελάσαμε, στὸ τέλος ἀρχίαμε γέλια ξεκαρδιστικά, ἀδιάκοπα, ποὺ οἱ ντεμοαζέλες κόντεψαν νὰ λιποθυμήσουν. ποὺ ὁ κ. Κ. νευρικός φαίνεται, χτυποῦσε τὰ πόδια του, ποὺ στὶς ἄκρες τὰ γεροντότερα ἀνδρόγενα ξανάνιωσαν κι' ἐκεῖνα, καὶ ποὺ ὁ χαριτολόγος ἔχασε τίς κατάλληλες λέξεις του νὰ χαριτολογήσει. Κι' οἱ δύο σοβαροὶ χαμπάρι δὲν ἐπαίριαν. Χείμαρρος κατέβαινε ἡ πολυλογία τους, σὰν τὰ χιόνια, ποὺ λιώνουν. Καὶ τί δὲ θάπαν;! . . .

Φτάσαμε στὴν Ἀθήνα κι' αὐτοὶ τὸ γαβὰ τους. Ἐβγαίνα-τόρα ἀπὸ τὴν πόρτα, νὰ κατέβω, ἀκόμη γελῶντας, κι' ἐκεῖ στὰ κάγκελα τοῦ βαγониοῦ, γιὰ τελεφταῖα ἀνάμνηση τῆς νύχτας ἐκείνης, ἀκουσα τὸν πασίγνωστο τύπο νὰ λέει στὸν ξεκαρδισμένο κ. Κ., προστατευτικά κάπως:—Πατριωτάκια, βλέπετε, στὴν ξενιτειά! . . .

Ναί! Αὐτὸ συλλογίζομουν, κι' ἐγὼ ὕστερα, ποὺ πῆγαίνα νὰ κοιμηθῶ. Πατριωτάκια! . . . Κι' ἔνωσα τόσο μεγάλο τὸ λόγο, ποὺ τοὺς ἔδωσε τὴ ἀδιαφορία γιὰ μᾶς, ὥστε λυπήθηκα, ποὺ γέλασα κι' ἐγὼ μαζί μὲ τοὺς ἄλλους. Λυπήθηκα βρισκόμουν ἀκόμα μὲ τὴν ἐντύπωση τοῦ «Repentir» στὶς ἐντυπώσεις τοῦ πόλεμου» τοῦ Σουλὸ Προυντόμ, ποὺ προσπαθοῦσα νὰποστηθίσω τάπομεσήμερο. Λυπήθηκα κι' ἄμα πῆγα στὸ σπῆτι μου, γιὰ νὰ ξεθυμῶν κάπως, κατέβασα τὸν Κάλβο καὶ διάβασα τὸ «Φιλόπατρι». Καὶ τὴν ὥρα, ποὺ μῆπαίριε ὁ ὕπνος, στὸ νοῦ μου μέσα ἀνάδεδαν οἱ στίχοι :

Ἄς μὴ μοῦ δόσει ἡ μοῖρα μου
εἰς ξένην γῆν τὸν τάφον
εἶνε γλυκὺς ὁ θάνατος
μόνον, ὅταν κοιμώμεθα
εἰς τὴν πατρίδα.

Σὲ φιλῶ
ΓΙΑΝΝΗΣ

Φιλολογικά, Καλλιτεχνικά, Ἐπιστημονικά, Εἰδήσεις.

Ἡ Δις Αἰκατερίνη Βερώνη, ἡ διακεκριμένη ἡθοποιός, μετὰ τὴν ἐν Παρισίοις διαμονὴν τῆς, ἐπέστρεψεν εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου θὰ δώσῃ σειράν παραστάσεων.

Ἡ δευτέρα παράστασις τοῦ «Πρώτου Πύρου» τοῦ νέου κωμειδουλίου τοῦ κ. Μ. Λάμπρου (τοῦ ὁποίου τὰ ἄσματα ἐποίησεν ὁ κ. Δ. Ἀστέρης), δὲν ἔσχε τὴν τύχην τῆς πρώτης. Μετὰ τὰς γενομένας ἀποκοπὰς καὶ μεταρρυθμίσεις τὸ ἔργον ἐκρίθη εὐμενέστερον, ἤρσαν δὲ κατ' ἐξοχίαν τὰ ἄσματα του, μὲ τὴν ὥραϊαν τὸν μουσικόν. Φαίνεται ὅτι τὸ «Πρῶτον Πῦρ» θὰ παιγθῇ ἀκόμη πολλάκις. Ὁ κ. Λάμπρος ἐτοιμάζει νέαν ἐπιθεώρησιν ὑπὸ τὸν τίτλον « Ἀνω-Κάτω ».

Ἐπὶ τῶν παρ' ἡμῖν θιάσων μελετῶνται πολλὰ νέα ἔργα, μεταξὺ τῶν ὁποίων: Ἡ Ἀθηναῖς δράμα τοῦ κ. Καλοστίτη (Παράδεισος) Π ἂ δὲ Κ ἄ τ ρ, κωμειδούλιον τοῦ κ. Καλαποθάκη (Ἀθήναιον) Π ἰ χ

Ν ἰ χ, τῶν κ.κ. Ν. Λάσκαρη καὶ Κ. Πώπ (θέατρον Τσόχα).

Ἡ ἴσταρος καὶ Διδάσκαλος ἐν ἀτμοπλοίῳ ἐπιγράφεται τὸ νέον κωμειδούλιον τοῦ κ. Λουλουδάκη, ἡθοποιῦ, τὸ ὅποιον ἐδόθη κατ' αὐτὰς εἰς τὸν «Παράδεισον» μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ προπάντων ἐθεωρήθη εὐφρεστάτη.

Ἡ Μάρτυς τοῦ ἑλληνικοῦ μουσουργοῦ κ. Σαμάρα ἐπαίχθη κατ' αὐτὰς εἰς τὸ θέατρον Γκρόβεν-Γκάρτεν τοῦ Λονδίνου. Εἰς τὸν συνθέτην ἡ πριγκίπισσα τῆς Οὐαλλίας ἐπεδαψίλευσε παντοίας περιποιήσεις.

Διατρίβει παρ' ἡμῖν ὁ ἑλληνὸς ὁζύφωνος Ἰ. Ἀποστόλου, προτιθέμενος νὰ διέλθῃ τὸ θέρος ἐν Φαλήρῳ μετὰ τῆς συζύγου του. Ὁ διακεκριμένος καλλιτέχνης ὁ ἀπέλθῃ κατόπιν εἰς Εὐρώπην ὅπου τόσον θαυμάζεται. Παράστασιν ἐνταῦθα δὲν θὰ δώσῃ.

Καπεριρίσθη ἡ πρότασις περὶ παρακρατήσεως τῆς σταφίδος. Ἡ εἰδήσις ἐπροκάλεσε συλλαλητήρια ἀποδοκιμαστικά ἐν Πάτραις καὶ ἀλλαχοῦ.

Νέας σατυρικῆς ἐφημερίδος ἐξεδόθη ὁ α' ἀριθμὸς ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀθήναιον» μὲ ὠραίας γελοιογραφίας ὑπὸ τοῦ κ. Σ. Μαντζάκου.

Ἐν τῇ Βουλῇ ἐγένετο πρότασις περὶ ἀπονομῆς συντάξεως εἰς τὴν χήραν τοῦ ἐθνικοῦ παιητοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου.

Η ΦΙΛΟΚΑΛΟΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗ
ΕΙΝΕ ΤΟ ΤΕΛΕΙΟΤΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΡΓΟΧΕΙΡΩΝ

Η ΛΑΪΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΤΗΣ «ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ ΕΣΤΙΑΣ»,
ΚΑΤΑΡΓΕΙΤΑΙ

Ὅσοι τῶν τακτικῶν ἀγοραστῶν ἐπιθυμοῦν νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ λαμβάνουν τὸ φύλλον, δύνανται σήμερον κάλλιστα νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ δωρεὰν ἐπὶ τῇ βράσει τῆς ἐν τῇ α' σελίδι εἰδοποιήσεως. Ἄλλως ἄς ἀγοράζουσι τὸ φυλλάδιον ἀντὶ 20 λεπτῶν ἀπὸ τὰ κίσκια τῶν Πλατειῶν καὶ ἀπὸ τὰ Βιβλιοπωλεῖα Κασδόνη καὶ Πολιτάκη.

Δεχόμεθα καὶ ἐξαμήνους συνδρομὰς παρ' ὅσων δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν τὰ συλλάδια ἐπὶ καλοῦ χάρτου ἀπὸ 1^{ης} Ἰανουαρίου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγγραφῆς.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τὸ μόνον ἐν Ἑλλάδι περιοδικὸν διὰ παιδιὰ ἐφ' ἑθους καὶ νεάνιδας, εἰκονογραφημένον.

Ἐκδίδεται κατὰ Σάββατον.—Ἔτος 17ον.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι δραχ. 5.—Ἐξωτερικοῦ φρ. χρ. 7.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνός.

Ἄπευθυντέον: κ. Ν. Π. Παπαδόπουλον

Ἐκδότην τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παίδων».

Ὁδὸς Αἰόλου, 119. Εἰς Ἀθήνας.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ 1895—899.